

on-line >>> www.alnari.rs
mail to >>> office@alnari.rs

Naziv originala:
Harold Robbins
79 PARK AVENUE

Copyright © 1955 by Harold Robbins
Translation Copyright © 2010 za srpsko izdanje Alnari d.o.o.

ISBN 978-86-7710-515-0

Harold ROBINS

PARK AVENIJA 79

Prevela Magdalena Reljić

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2010.

„Izlažahu jedan po jedan, počevši od najstarijih do poslednjih; tako da osta sam Isus i žena stojeći na sredini. Isus se tada ispravi i reče joj: 'Ženo, gde su? Nijedan te ne osudi?' Ona reče: 'Niko, Gospode.' Na to joj Isus reče: 'Ne osuđujem te ni ja; idi i od sada više ne greši.'“

– JEVANĐELJE PO JOVANU, 8:9–11

Država protiv Merijen Flad

Zaustavljam kola na parkingu preko puta zgrade suda. Pre nego što ugasim motor, domar mi već otvara vrata. Polako izlazim, uzimajući aktovku sa suvozačkog sedišta. Nikada nisam obavljao ovakve usluge.

„Dobar dan, gospodine Kajs“, kaže on, u stopu me prateći ka ulazu.

Gledam u sivo decembarsko nebo i klimam glavom. „Jeste, Džeri.“

Zastajem da ga pogledam. Lice mu je ozareno, ali nije neophodno da mi govori ono što već znam. Zato sam danas i pozvan ovde.

„Hvala ti“, kažem i prelazim ulicu. Saznao sam pre samo dvadeset minuta. Tačnije, pre osam milja i dvadeset minuta, u bolničkoj sobi paviljona Harknes. Međutim, ovde su to već znali.

Starčevo lice je bilo sivo od bola na belom jastuku. Stajao sam pored njegove postelje. „Moraćeš da preuzmeš slučaj, Majk“, prošaputao je.

Odmahnuo sam. „Ne, Džone. Neću.“

„Zašto?“, upitao je sablasno tiho.

„Dobro znaš zašto“, odgovorio sam, a zatim dodao: „Nađi nekog drugog. Imaš dovoljno pomoćnika. Zašto baš ja?“

Starčev šapat je postao neljudski kreštav. „Zato što su svi politički plaćenici, eto zašto. Ti si jedini kome mogu da verujem, jedini kojeg unajmljujem za sebe. Svi ostali su ubačeni, i ti to znaš!“

Nisam mu odgovorio, znajući da starac govori istinu. Otkad je Tom Djui postavljen za državnog tužioca, odeljenje je oslobođeno

svih spoljnih uticaja. Jedina politička stvar u njemu bila je ambicija Džona Devita Džeksona.

Starčeve mutne oči bile su fiksirane za moje. Nisam mogao da odvratim pogled od njih. „Sećaš li se kada si prvi put došao kod mene? Bio si policajac s debelim đonovima. U rukama si nosio diplomu više škole i predstavio si mi se svojim pravim imenom, Milard Kajs. Usta su ti bila puna kamenja kada si me molio za posao. Upitao sam te zašto želiš da radiš u mom odeljenju. Sećaš se šta si mi odgovorio?“

Sećao sam se, naravno. Bilo je to jedini put kada nisam upotrebio nadimak pod kojim su me svi znali. Oćutao sam starcu.

„Reći ću ti šta si mi odgovorio.“ Pridigao se s kreveta. „Rekao si: 'Ja sam policajac, gospodine Džekson, i za mene postoji samo jedna strana zakona.'“

„Dao sam ti posao zato što sam ti poverovao.“ Glava mu je umorno pala na jastuk, a glas se opet pretvorio u šapat. „Sada mi okrećeš leđa.“

„Ne okrećem ti leđa, Džone“, brzo sam rekao. „Samo ne mogu da prihvatim ovaj slučaj. Nisu fer prema meni i bojim se ja neću biti fer prema tebi. Rekao sam ti to odmah na početku.“

„Tada nisam brinuo za tebe i zato ne brinem ni sada“, promrmljao je i za trenutak okrenuo glavu. „Prokleta slepo crevo! Zašto je moralo baš sad da se upali?“

Uprkos svemu, osmehnuo sam se. Starcu to nije promaklo. Odlučio sam da pustim sve kočnice. „Dobro znaš šta ti je doktor rekao. Samo sada ne može da ti ga zamrzne“, uzvratilo sam s neskrivenom simpatijom.

Džon je tužno klimnuo. „Doktorska uteha. I to uoči najvažnijeg suđenja u mojoj karijeri.“

Znao sam na šta je mislio. Za nekoliko meseci će naši momci sedeti po kancelarijama širom zemlje. Dok oni otvore prozore da provetre duvanski dim i isparenja od viskija, biće izabran novi guverner.

Starac je natempirao vreme vrlo lukavo. Ni prerano, kako ga ne bi zaboravili, ni prekasno kako ne bi ostali neodlučni. Ali sada se uplašio. Šta bude njemu, biće i ostalima. A on ne želi da rizikuje.

Pogledao me je iz kreveta, očima punim neizrecive tuge. „Majk“, prošaputao je, „uvek si bio drugačiji od drugih. Bio si mi skoro – pa, skoro kao sin. Moja jedina nada, jedina uzdanica u celoj proklesoj službi na koju sam bio tako ponosan. Bio si moj čovek.

„Više nisam mlad“, nastavio je. „Imam svoj plan i ako on propadne, pomiriću se s tim. Božja volja.“ Slegnuo je ramenima, skoro neprimetno u svojoj beloј bolničkoј pižami. Za trenutak je ućutao, a onda zagrmeo: „Ali, neću dozvoliti da se tamo neki namazani oportuniste penje mojom lestvicom!“

Za trenutak smo zurili jedan u drugog. „Majk, odradi to suđenje umesto mene“, molećivo je rekao. „Imaš odrešene ruke. Ti si gazda. Radi šta ti je volja. Možeš čak da tražiš od suda da odbaci optužbu na osnovu nedovoljnih dokaza. Napravi majmuna od mene, ako hoćeš. Baš me briga. Samo ne dozvoli da me drugi zgaze.“

Uzdahnuo sam duboko. Bio sam poražen i znao sam to. Nisam verovao da zaista misli ono što je rekao, ali to više nije bilo važno. Džon je uvek bio lukav i dovrtljiv, ali moje oči su se napunile suzama. Voleo sam svaku kost u njegovom telu.

Naravno, on je to znao. „Hoćeš li, Majk?“, upitao je tiho.

Klimnuo sam. „Hoću, Džone.“

Zavukao je ruku pod jastuk i izvadio nekoliko iskucanih stranica. „O porotnicima“, rekao je jačim glasom. „Čuvaj se broja tri!“

„Znam sve o porotnicima. Raspitao sam se“, prekinuo sam ga i prišao vratima. „Osim toga, obećao si da ću imati odrešene ruke – sećaš se?“

Sada, dok koračam prema zgradi suda, novinari me saleću kao lešinari. Hladno se smeškam, probijajući se kroz njihov kordon. Starac im je verovatno telefonirao čim sam izašao iz njegove bolničke sobe.

„Gospodine Kis, je li tačno da preuzimate posao državnog tužioca?“

Ne pada mi na pamet da odgovaram na ova pitanja. Mrzim ljude koji moje prezime izgovaraju tako da zvuči kao *kis*. Zovem se Kajs, rimuje se sa *ajs**. Nastavljam da koračam.

U stopu me prate i zasipaju pitanjima.

Zastajem na stepeništu i podižem ruke. „Ohladite malo“, konačno kažem. „Jutros sam doputovao sa odmora.“

„A je li tačno da vam je državni tužilac prekjuče poslao telegram, malo pre nego što je odvezen u bolnicu? I je li tačno da je suđenje odloženo do vašeg povratka?“

Ćutke ulazim kroz rotirajuća vrata, skrećem desno i pored grupe foto-reportera hitam prema liftu. Zasjepljuje me nekoliko bliceva. Ispred vrata lifta okrećem se prema novinarima.

„Gospodo, imaćemo spremnu izjavu do podnevne pauze. Tada ću odgovoriti na sva vaša pitanja. A sada mi dajte nekoliko minuta da se spremim za suđenje.“

Ulazim u lift i zatvaram im vrata ispred nosa. Penjem se na sedmi sprat i odlazim u svoju kancelariju na kraju hodnika.

Džoeel Rejder je već tamo. Brzo ustaje, prilazi mi i pruža ruku. „Srećno, Majk.“

Prihvatam njegov srdačan stisak. „Hvala, Džoele“, kažem. „Trebaće mi.“ Džoeel je jedan od ljudi na koje je starac mislio. Bistar, čvrst, ambiciozan i samo nekoliko godina stariji od mene.

„Kako je Džon?“, pita on.

„Ah, znaš njega“, odgovaram keksom. „Zanoveta.“ Prilazim svom radnom stolu.

„Čoveče, da si ga samo čuo kada mu je doktor saopštio tužnu vest pre neki dan“, dodaje on, prateći me. „Umalo da mu otfikari glavu.“

„Mogu da zamislim“, kažem, bacajući šešir i kaput na omanju drvenu klupu preko puta mog radnog stola. Sedam na stolicu i gledam svog kolegu. „Nisam planirao da ti uzmem ovaj posao, Džoele.“

* Ice (eng.) – led.

On se kiselo smeška. „Ne uzimaš mi ga, Majk“, uverava me brzo. „Uostalom, ti si radio u istrazi sa Džonom. Razumem.“

Razumem i ja. Džoe se verovatno unapred pere za slučaj da nešto krene po zlu. Ali to ne znači da ga neće poželeti za sebe. Prividno je srećan, ali ja ne želim da rizikujem. „Je li Alek tu negde?“, pitam. Alek Karter je drugi advokat koji je zajedno sa Džoeom pomagao šefu na sudu.

„Tu je negde“, bezizražajno odgovara Džoe. „Ostavio ti je Džonove beleške na radnom stolu.“

Poznajem Aleka. Ima slabe bubrege i više vremena provodi u toaletu nego u sudnici. Spuštam pogled na svoj radni sto i vidim uredno iskucane beleške. Opet gledam u Džoea. Čita me kao bukar. Pet godina mi je bio nadređeni oficir i neće mi pružiti priliku da ga otkačim.

„Ako ti zatrebam, biću u susednoj kancelariji, Majk“, kaže mi.

„Hvala, Džoele“, odgovaram, gledajući kako za sobom zatvara vrata. Iz džepa vadim paklicu cigareta i palim jednu pre nego što proučim Alekove beleške.

Optužnica je na vrhu gomile. Uzimam je i zurim u slova. Okrećem stolicu tako da mi prozorska svetlost direktno pada na papir. Pred očima mi sevu masna crna slova.

Država Njujork protiv optužene Merijen Flad

Najednom osećam bolnu teskobu u grudima. To je to. Sve što je nekad bilo, kao da nije ni prošlo. Sada moram s tim da živim. Sklapam oči. Zašto sam dozvolio Džonu da me nagovori na ovo? Koreni su preduboki.

Duboko uzdišem, pokušavajući da odagnam bol u grudima. Pitam se da li ću se ikada osloboditi te žene. Čini se da se sve to dogodilo pre hiljadu godina. A, zapravo, nije ni bilo tako davno. Tačnije, leta 1935. godine.

Kakva je samo panika tada vladala. Masa ljudi ostala je bez posla, dok je letnja žega pržila već izgorela ramena. Mog oca zadesila je ista sudbina. Dve godine kućepaziteljstva bile su dovoljne da prebrzo ostari.

Imao sam i ja neki posao. U trafici na uglu 86. ulice i avenije Leksington. Subotom uveče i nedeljom ujutro. Sortirao sam novine i slagao ih na tezgu. Dolazio sam u devet uveče i radio do deset i trideset ujutro. Imao sam šesnaest godina i majka je insistirala da nikad ne propuštam misu. Tako sam nedeljom, na putu do kuće svraćao u crkvu svetog Avgustina na misu u jedanaest.

A onda se jedne nedelje dogodilo nešto neobično. Ušao sam u crkvu pred sam početak službe i spustio se na jednu od polupraznih klupa u poslednjem redu. I tek što sam zaspao, osetio sam da me neko gurka.

Automatski sam se pomerio kako bi ostalim vernicima napravio mesta. Opet gurkanje. Ovoga puta otvorio sam oči. Trebao mi je ceo minut da dođem sebi. Naposletku sam ustao kako bi pridošlice prošle.

Stariju ženu samo sam okrznuo pogledom. Njena izblajhana seda kosa i umorno lice nisu mi zadržali pažnju. Prošla je pored mene mrmljajući ispod glasa nešto što je ličilo na izvinjenje. Za njom je išla devojčica, njena kćerka, koja me je podsetila gde živim.

Svetloplava kosa uokviravala joj je lice poput zlatastog talasa; pune, crvene usne bile su blago otvorene, otkrivajući joj biserno-bele zube; nos joj je bio uzan, skoro klasičan, sa nozdrvama koje su se naglo širile pod visokim jagodicama i velikim, tamnim očima.

Ah, te oči su priča za sebe! Bile su smeđe i krupne s jedva приметnom zelenom nijansom oko zenica. Bile su tople, bistre i inteligentne, nagoveštavajući strast koju tada nisam razumeo. Takve oči vas osvoje i privuku, a onda vas do kraja života proganjaju na neki svoj, suptilan način. Pokušao sam da ih prozrem, ali nisam uspeo. Bilo je nečeg zagonetnog u tim smeđim očima. Nemoguće je bilo gledati u njih i prozreti ih kao što je slučaj sa plavim očima.

Plavokosa devojčica je skrenula pogled i prošla pored mene. Milion sićušnih elektrošokova prostrujalo je mojim telom. Njena majka, koja je bila duplo krupnija od nje, provukla se pored mene ni ne okrznuvši me. Ali devojčica jeste.

„Izvini“, prošaputala je, gušeći kikot u glasu.

Promućao sam nešto nerazgovetno, ali me je nadglasalo šuškanje odeće dok se cela crkva spuštala na kolena. Pogledao sam u devojčicu do sebe i spustio se na kolena.

Već je klečala, ruku skrštenih na klupi ispred sebe i sklopljenih očiju. Njena majka je umorno spustila glavu na skupljene šake, šaputavo se moleći na nekom stranom jeziku. Pogled mi je uporno bežao prema plavokosoj devojčici.

Telo joj se ocrtavalo u tankoj letnjoj haljini. Mirisalo je na toplinu i mogao sam da primetim sitne tačkice znoja ispod njenog pazuha.

Sklopio sam oči i pokušao da se skoncentrišem na molitvu. Nekoliko sekundi kasnije već mi je bilo bolje. Zatvorene oči su najbolji lek. Međutim, devojčica se promeškola pored mene i sledećeg trenutka prislonila svoju toplu butinu uz moju.

Otvorio sam oči i pogledao je. Činilo se da nije svesna tog pokreta, jer su joj oči bile sklopljene u molitvi. Neprimetno sam se odmakao od nje i zadržao dah. Ne otvarajući oči, opet mi se primakla. Došao sam do ivice klupe i više nisam imao kud.

Klečao sam kao paralisani, koncentrišući se svim silama na božju reč. Ali uzalud. Đavo mi nije dao mira.

Po završetku molitve vernici su ustali i tek tada sam se usudio da otvorim oči i pogledam je.

Pravila se da me ne primećuje; oči su joj bile uprte negde napred. Iskoračio sam u nameri da izađem iz klupe, ali me je preduhitrila. Ustuknuo sam da je propustim, ali je ona zastala pored mene.

Uplašio sam se, ali mi se ona učtivo osmehnula i propustila svoju majku ispred sebe. Pri tom se celim telom priljubila uz mene, a onda se sporo okrenula da me pogleda.

Uronio sam se u njene tamne oči. U njima je bilo izazovnog smeha koji nikada pre ni kod koga nisam video. Divlja, opasna vatra uvlačila mi se u dušu. Usne su joj se smeškale i najednom sam čuo kako izgovaraju reči, iako mogu da se zakunem da joj se usne nisu pomerale. „Uživaš li, Majk?“, prošaputala je.

Tek kasnije, kada se izgubila u masi vernika koji su se gurali prema izlazu iz crkve, shvatio sam da zna kako se zovem.

Polako sam krenuo napolje, pitajući se ko je ona. Možda bih bolje prošao u životu da to nikada nisam saznao.

Potiskujem sećanja i stežem papire u ruci. Tek treba da ih pročitam. Za samo četrdeset minuta počinje suđenje. Koncentrišem se na tekst optužbe i čitam je po ko zna koji put.

U sudnicu ulazimo na bočna vrata. Metež prisutnih naglo prestaje dok koračamo prema svojim mestima u desnom delu sudnice. Ne dižem pogled. Ne želim da prisutni u njemu prepoznaju bes koji izaziva njihova beskrajna radoznalost.

Sedam na stolicu, leđima okrenut publici, i počinjem da širim svoje papire po stolu. Napetost u meni raste. Suđenja su neka vrsta takmičenja. Oblizujem suve usne u nadi da će mi grč u stomaku popustiti.

U želji da čujem sopstveni glas, obraćam se Džoelu. „Koliko je sati?“

On gleda u veliki zidni sat. „Uskoro će deset.“

„Dobro.“ Sudija samo što nije. Krišom gledam u sto predviđen za odbranu. Još uvek je prazan.

Džoeel hvata taj pogled. „Vito uvek stiže u poslednji čas. Misli da tim gestom ubira dodatne poene.“

Klimam glavom. Vito zna svoj posao. Jedan je od najuspešnijih advokata u Njujorku. Visok, naočit muškarac, neobično sede kose i prodornih, plavih očiju. Retko gubi u sudnici. Uvek daje sve od sebe, zbog čega ga tužilaštvo duboko poštuje.

Sudnicom se iznenada pronosi žamor. Nekoliko bliceva seva iz zadnjeg dela, predviđenog za novinare. Ne moram da se okrenem da bih znao ko je ušao. Prigušeni šapat je bolji detektor od svakog radara.

Dižem glavu i okrećem je baš u trenutku kada prolaze pored mene. Vito je već na zaštitnoj ogradi gde zastaje, meni okrenut leđima, propuštajući svoju klijentkinju kroz vratašca. Kada se ona okrene da mu se zahvali, pogledi nam se sreću.

Oči joj se blago šire i za trenutak tonem u njihove dubine. Prošlo je tako dugo vremena! Predugo. Ali Marja brzo okreće glavu i zauzima svoje mesto.

Posmatram njen hod, zavodljiv i gibak kao što ga pamtim; nožni članci su joj tanki i vrcavi u najlonkama. Na sebi ima crni kostim i svetloplavi ogrtač koji joj elegantno visi s ramena. Kosa joj je ofarbana u bakarnozlatnu i ošišana u kratke lokne skupljene na vrhu glave. Kada sedne, brižno namešta suknju na kolenima. Vito seda do nje i njih dvoje započinju konsultacije.

Džael mi uzdiše na uho: „Uh, kakva žena.“

U njegovom glasu čujem iskreno divljenje i ćutke klimam glavom. „Mislim da u sudnici ne postoji muškarac koji je ne bi posedovao“, šapatom dodaje Džael.

Nadljudskom voljom se trudim da obuzdam gnev. Ovo je užasno. Uvek je bilo užasno. Marja je jednostavno ona vrsta žene koja svoj seksepil nosi kao oreol. To nijednom muškarcu ne promiče.

„Prava je šteta staviti je iza rešetaka zbog onoga što je učinila“, podsmešljivo nastavlja on. „Kako čujem, u tome je najbolja.“

Ovoga puta ne mogu da zaustavim bes koji pronalazi svoj način da iskulja. „Začepi, Džoele“, sikićem. „Ovo je sudnica, a ne kafana.“

Džael otvara usta da mi odgovori, a onda hvata moj pogled. Reči mu zapinju negde u grlu dok spušta glavu i udubljuje se u papire pred sobom. Uzimam olovku i počinjem da piskaram po beležnici. Utom me Alek gurka i dižem pogled.

Henri Vito prilazi našem stolu. Primećujem njegovo zavidno samopouzdanje dok staje ispred mene i gleda me. „Kako je starac, Majk?“, pita.

„Dobro je. Oporavlja se“, uzvraćam smeškom.

Glas mu je dovoljno dubok i snažan da se pronese do zadnjeg reda gde sede novinari. „Imao je đavolsku sreću s tim slepim crevom.“

I sam podižem glas kako bi ovi iza čuli moj odgovor. „I sva sreća je od tog slepog creva prešla na tvoju stranu sudnice.“

Vito ne menja izraz lica. „Ako Džon ikada postane guverner, najveću zahvalnost će dugovati tebi, Majk.“

Sporo ustajem. Vito je visok čovek, ali ja sam viši. U čarapama imam metar osamdeset pet, široka ramena i polomljen nos koji izgleda dovoljno gadno da ovaj ustukne. Za trenutak me iznenađeno gleda, mameći mi osmeh. „Hvala ti na lepim željama, Henk. Znam da ću posle ovog suđenja zaslužiti i čestitku.“

Kez ne spada s njegovog lica, ali mu usta ostaju nema. Unet sam mu u lice, kako ovi iza mene ne bi mogu to da vide i zato nema razloga da ova farsa traje. Uz razmetljivo odmahivanje ruke, Vito se vraća za svoj sto. Pratim ga pogledom, a onda se i sam spuštam na stolicu.

Džoe mi šapuće na uho, „Ne daj da te slomi, Majk.“

Hladno se smeškam. „Neću.“

„Mislio sam da ćeš ga mlatnuti kad je prišao“, šapuće mi Alek s druge strane.

Moj smešak postaje prezriv. „I ja sam.“

„Provalio sam ti po izrazu lica“, Alekov šapat prekida udaranje drvenog čekića.

Svi ustajemo. Sudija ulazi u sudnicu. Piter Ameli je oniži, zdepasti čovek u crnoj sudijskoj odeždi i dok prilazi svojoj stolici neodoljivo podseća na ćelavu, buckastu lutku obučenu u crnu haljinu. Sudija seda i brzim pokretom ruke grabi čekić da oglasi početak suđenja.

Sudnicom se prolama glas činovnika. „Pažnja, pažnja. Počinje glavni pretres, prvi deo. Predsedava prečasni Piter Ameli.“

To je to. Više nema nazad. Borba počinje, sudija je u ringu. Iznenada nestaje sva moja napetost. Od sada me više ništa neće brinuti i sećanja me neće mučiti. Nemam vremena za njih. Preda mnom je veliki zadatak.

Nekoliko sekundi kasnije, na sudijin znak glavom, ustajem sa svog mesta. Lagano krećem prema sudijskoj loži. Marja ne diže pogled dok prolazim pored njenog stola, ali znam da krajičkom oka prati svaki moj pokret. Zastajem ispred sudije i puštam ga da me odmeri, a potom mu se obraćam. Počinjem sporo i razgovetno.

„Dame i gospodo porotnici, pomalo se osećam kao igrač bejzbola koji je bacio lopticu Di Madžu. Ali ko?“, zastajem, čekajući da smeh zamre u sudnici. „Ko je još dorastao Di Madžu?“, pitam i sam odgovaram: „Niko.“

Šeretski osmeh mi pada s usana. „Međutim, građani države Njujork imaju pravo na zaštitu zakona i njegove predstavnike koje su sami izabrali. Dakle, država Njujork na ovom sudu želi da iznese dokaze protiv osobe koja je prekršila zakon i njegov ugled. Stoga ponizno molim za vašu pažnju dok na svoj način budem zastupao građane države Njujork protiv optužene Merijen Flad.“

Vito koristi priliku da uloži primedbu. Kao što sam očekivao, sud je usvaja. Ali, ja sam svoje već rekao. Opet se obraćam poroti.

„Hteo bih da pročitam optužnicu u kojoj se navodi da je optužena Merijen Flad prekršila zakon i za koju imamo čvrste dokaze.“

„Merijen Flad je, skrivena iza fasade ugledne modne agencije po imenu 'Modeli Park avenije', podvodila mlade devojke i žene, i navodila ih na prostituciju.“

Merijen Flad je u nekoliko navrata podmitila određene javne službe u cilju zaštite svojih nezakonitih radnji.“

Merijen Flad je, zahvaljujući svojim poznanstvima u toj gnusnoj trgovini, bila u mogućnosti da iznuđuje velike sume novca od svojih klijenata pod pretnjom razotkrivanja njihovog identiteta.“

Spuštam ruku s optužnicom niz telo i gledam u porotu. Konačno privlačim njihovu pažnju.

„Podvođenje zarad prostitucije.“

„Podmićivanje javnih službi.“

„Iznuđivanje i ucenjivanje.“

„Nimalo lepa slika države Njujork. Svake godine na hiljade mladih devojaka seli se u Njujork u potrazi za slavom. Brodvej, televizija, moda... Svaka od njih žudi za glamurom i uspehom. A onda, iskusna Merijen Flad uzme ta nevina bića pod svoje, ubeđena da će je ucena i korupcija zaštititi od zakona države Njujork.“

Po prvi put okrećem glavu prema odbrani. Marja zuri u sto, čvrsto stežući olovku u šaci. Vitove usne su iskrivljene u bezličan kez.

„Merijen Flad!“, uzvikujem.

Ona automatski diže glavu i oči nam se sreću. U njenim vidim nešto što liči na bol koji nikada pre nisam video. Sužavam pogled i vraćam ga na porotu, nastavljajući da govorim kao da je nisam ni prozvao.

„Merijen Flad“, ponavljam, „sedi pred porotnicima i vrhovnim sudom pravde, optužena za kršenje zakona ovog društva. A mi, građani države Njujork, građani koje je ona prezrela, dokazaćemo opravdanost optužbe podignute protiv nje kako više ni u jednoj glavi ne bi bilo sumnje u njenu krivicu. Pratićemo, korak po korak, svaku njenu bespravnu radnju. Utvrdićemo detalje tih radnji. I kada cela priča bude razotkrivena, vi, gospodo porotnici, bićete pozvani da donesete presudu koja će obeshrabriti i sprečiti svakoga ko smatra da ima pravo da izvrđava zakon ove države.“

Dajem poroti vremena da sažvaće ovo što sam rekao i vraćam se do stola da uzmem nekoliko dokumenata. Opet im prilazim.

„Dame i gospodo porotnici, hteo bih da vam predočim kako se država upoznala sa aktivnostima Merijen Flad.“ Porotnici se zainteresovano naginju napred. „Jednog popodneva prošlog maja, mlada žena primljena je u Ruzveltovu bolnicu. Imala je unutrašnje krvarenje – posledica ilegalnog hirurškog zahvata, prekida trudnoće. Uprkos svim naporima lekara, stanje joj se pogoršalo. Kao što je uobičajena praksa, naša služba je obavestena o tome. Devojka je bila previše slaba da bi odgovarala na pitanja, međutim, uspeali smo da saznamo da radi kao manekenka u modnoj agenciji 'Modeli Park avenije'. Zamolila je da o njenom stanju obavestimo gospođicu Flad, ubeđena da će joj gospođica Flad pomoći. Tokom

rutinskog telefonskog razgovora sa agencijom 'Modeli Park avenije' rečeno nam je da nikada nisu čuli za manekenku pod tim imenom. Sat vremena kasnije pozvala nas je gospođica Flad i rekla da je jedan od njenih zaposlenih pogrešio i da je dotična mlada žena ipak registrovana u njenoj agenciji. Bila je posebno zabrinuta za njeno stanje i ponudila je svoju pomoć.

„Nažalost, telefonski poziv i ponuda stigli su prekasno. Mlada devojka ubrzo je podlegla povredama. Naknadnom proverom utvrđeno je da je preminula devojka stigla u Njujork otprilike godinu dana ranije. Šest meseci jedva je sastavljala kraj s krajem, a onda je nabacila skupu odeću i krzna. Svojim prijateljima objasnila je da se zaposlila u modnoj agenciji i kako je vreme odmicalo sve ređe se s njima viđala. Objasnila je to prezauzetošću poslom koji je zahtevao njen angažman i danju i noću. Međutim, kada su ove izjave upoređene sa podacima u agenciji, bilo je velikih odstupanja. Agencija je na spisku imala samo dva ili tri manekenska posla tokom njenog šestomesečnog rada. Njena ukupna primanja za taj period, posle odbitaka za porez, iznosila su oko sto dvadeset pet dolara.“

Prelistavam papire, praveći se da proveravam taj podatak. Trenutak kasnije opet zurim u porotu. Spremni su za nastavak.

„Tokom istrage je stigla prijava o razvratnim žurkama na Ist Endu. Pažnju mi je privuklo privođenje muškarca koji je u svojoj izjavi spomenuo kontakte sa određenom modnom agencijom koja je iznajmljivala devojke na sat, u svako doba dana ili noći. Tvrdio je da su mu se mnogi prijatelji obraćali za te usluge. Poslednjeg dana maja, policija je upala na jednu takvu žurku u njegovom stanu. Zatečena su četiri muškarca i šest razgoličenih žena, uhvaćenih u određenim – kako da kažem, a da ne zvuči prosto? – kompromitujućim radnjama. Svaka devojka izjavila je da radi kao model. Jedna je čak priznala da je registrovana u agenciji 'Modeli Park avenije'. Ostale su se došaptavale između sebe i ova je momentalno povukla svoju izjavu. Kasnijom proverom podataka utvrđeno je da su sve bile registrovane u toj agenciji. Tek tada su policija i tužilaštvo

shvatili da imaju posla sa organizovanim kriminalom. Odmah je sprovedena provera poslovanja tog pravnog lica.“

Premeštam papire u drugu ruku i počinjem da čitam. „Agencija 'Modeli Park avenije', registrovana je u junu 1948. godine kao predstavništvo modela za slikarstvo, fotografiju i modne revije. Vlasnik, Merijen Flad.“

Okrećem stranicu. Sledeći papir je izveštaj o Marji. Brzo prelećem pogledom preko teksta dok koračam prema poroti. *Merijen Flad, rođena 16. novembra 1919. godine u Njujorku. Neudata. Prvi put privedena u aprilu 1936. godine pod optužbom fizičkog napada na svog očuha. Saslušana pred okružnim sudom za maloletne delikvente. U maju iste godine smeštena u popravni dom Rouz Gejer. U novembru 1937. godine oslobođena kao punoletna. U februaru 1938. godine uhapšena pod optužbom pokušaja iznude novca za seksualne usluge. Priznala krivicu i odslužila jednomesečnu kaznu. U aprilu 1943. godine uhapšena pod optužbom učestvovanja u razbojništvu i prostituciji. Nije priznala krivicu. Slučaj zaključen zbog nedostatka dokaza. Više nije privođena. Poznata kao društvenica osoba sa kriminalnim dosijeom. U septembru 1950. godine svedočila na suđenju za ubistvo Rosa Drega, poznatog kockara i reketaša iz Los Anđelesa, Kalifornija.*

Podižem papire i pokazujem ih poroti. „Na osnovu ovoga, država je počela da sastavlja priču o razvratu i korupciji od kojih je muka bilo i oficirima najjačeg stomaka. Priču o nevinim devojkama, prisiljenim na prostituciju, iznudu, ucenu i korupciju, toliko rasprostranjenu da je uzela maha u najvišim instancama ovog grada. A iza cele te tužne zbrke kriju se dokazi o mahinacijama i organizaciji samo jedne osobe.“

Okrećem se i dramatično pokazujem papirima u nju. „Merijen Flad!“

Ne gledajući ni levo ni desno, prilazim svom stolu i sedam, svestan žučnog žamora iza sebe. Piljim u sto. Oči me peku. Umorno trepćem da odagnam bol.

„Svaka čast!“, dovikuju mi iz publike.

„Dobro si joj sasuo!“, Alekov glas me vraća u stvarnost.